

آیا خوراکی‌ها می‌توانند فرزندانمان را به هیولا‌های غیر قابل کنترل تبدیل کنند؟

بی‌توجهی، فراموش‌کاری، بی‌نظمی، عکس‌العمل منفعانه،
بیش‌فعالی، نگرانی یا افسردگی، رفتارهای ضد اجتماعی،
گوشه‌گیری، بی‌توجهی به دیگران، بی‌قراری، مشکل در انجام

تکالیف، قطع کردن حرف دیگران و مرتب حرکت کردن.

اگرچه ممکن است این رفتارها جزئی از رشد طبیعی کودک باشند اما تحقیقات نشان می‌دهد که با تغذیه‌ی کودک ارتباط

نzedیک دارند.

قبل از هر چیز لیستی از خوراکی‌هایی که فرزندتان می‌خورد تهیه کنید و بررسی کنید که با خوردن کدام خوراکی تغییر رفتار نامطلوب در او مشاهده می‌کنید. مقاله را تا انتهای بخوانید و این بار با توجه بیشتر لیست یادشده را بررسی کنید و اقدام کنید!

اگر با والدین مختلف صحبت کنید، حاضرند قسم بخورند که فرزند آرام و دل‌بندشان با خوردن برخی خوراکی‌ها غیر قابل کنترل می‌شود!

این در حالی است که مریّیان کودکان نظر متفاوتی دارند. سؤال این است که تا چه حد این باور والدین درست است و آیا مواد خوراکی حقیقتاً بر روی رفتار کودکان تأثیر می‌گذارند؟ تا به حال موارد رفتاری زیر را در فرزندتان مشاهده کرده‌اید؟

۱. نکات اساسی

سه عادت مهم که در ایجاد تغییر مناسب رفتاری در کودکان نقش دارند عبارتند از:

صبحانه: خوردن صبحانه موجب می‌شود بچه‌ها **تمرکز بیشتر**، **نا آرامی کمتر و حافظه‌ی بهتری** داشته باشند.

دست به کار شوید: همیشه فرزندتان را تشویق کنید صبحانه بخورد، خوردن هر صبحانه‌ای از نخوردن آن بهتر است اگرچه تحقیقات نشان می‌دهد مواد خوراکی باشیرینی کم مناسب تر هستند.

۲. عدم تحمل غذایی

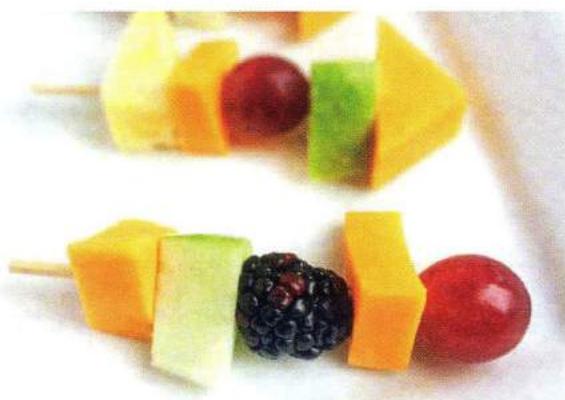
اگر موارد ذکر شده در بخش نکات اساسی را رعایت کرده‌اید ولی هنوز هم فکر می‌کنید کودکتان مشکلات رفتاری دارد که به تغذیه‌ی او مربوط می‌شود، به عدم تحمل غذایی توجه کنید زیرا محققین معتقد هستند این عامل می‌تواند مسؤول مشکلات رفتاری کودکان باشد.

مواد شیمیایی طبیعی موجود در غذاها: برخی از مواد طبیعی موجود در مواد غذایی (سالیسیلات، گلوتامات^۱ و آمین‌ها^۲) می‌توانند در بعضی از بچه‌ها بدخلقی و اختلالات رفتاری را تشدید کنند. حذف این مواد شیمیایی بهبود قابل توجهی در رفتار آن‌ها ایجاد می‌کند.

از جمله بهترین گزینه‌ها برای صبحانه، تخم مرغ آب‌پز، نان سبوس‌دار، موز و پوره‌ها هستند.

برنامه‌ی منظم برای خوردن: تحقیقات نشان می‌دهد که مشکلات رفتاری، هیجانی و درسی در بچه‌های گرسنه شایع تراست و اضطراب و پرخاشگری در کودکان، با گرسنگی ارتباط تنگاتنگ دارند. مطالعات محققین همچنین حاکی از آن است که گرسنگی، تحمل بچه‌ها را نسبت به ناملایمات، کاهش داده آن‌ها را بیشتر مستعد کج‌خلقی و مشکلات رفتاری می‌کند.

دست به کار شوید: سه وعده‌ی اصلی غذایی و دو میان

حساسیت غذایی، موجب بروز زودرنجی، بی قراری، بی توجهی و اختلالات خواب شود.

تحقیقات، حاکی از آن است که رنگدهنده‌های مصنوعی (به ویژه رنگ‌های قرمز، زرد و نارنجی – که در پاستیل‌ها، بستنی‌های یخی، انواع نوشیدنی، تنقلات شکری و اسماارتیزها به وفور استفاده می‌شود) و نگهدارنده‌ای به نام بنزووات سدیم^۱ می‌تواند در برخی کودکان باعث بیش فعالی شود.

دست به کار شوید: اگرچه حذف افزودنی‌های خوراکی از رژیم غذایی فرزندتان چالش برانگیز خواهد بود، راههای زیر به شما کمک خواهد کرد که تا جای ممکن از آن‌ها دوری کنید:

۱. هنگام خرید، برچسب مواد تشکیل دهنده‌ی خوراکی‌ها را با دقّت بررسی کنید.
۲. تا جای ممکن کیک و شیرینی‌جات مصرفی خانواده را در خانه تهیه کنید.

۳. هنگام خرید، مواد خوراکی را انتخاب کنید که حاوی رنگ‌های طبیعی استخراج شده از میوه‌ها و سبزی‌جات هستند.

۳. کمبود مواد مغذی:

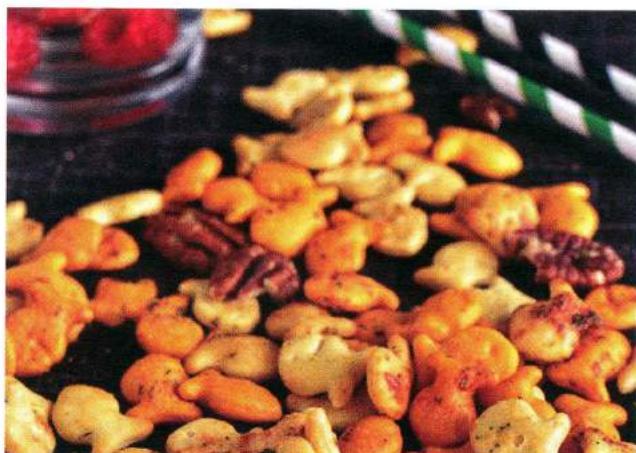
همان طور که وجود برخی افزودنی‌های طبیعی و مصنوعی می‌تواند باعث بروز اختلالات رفتاری در کودکان شود، کمبود برخی مواد مغذی نیز می‌تواند چنین پیامدی داشته باشد.

ریز‌مغذی‌های حیاتی (آهن و روی):

کمبود آهن در کودکان زیر دو سال به علت رشد سریع مغز، بسیار حائز اهمیت بوده و می‌تواند تأثیرات درازمدّت منفی در خلق و خود توجه آن‌ها ایجاد کند. تحقیقات، هم‌چنین حاکی از آن است که مقدار روی در خون کودکان با اختلال نقص توجه و بیش فعالی در مقایسه با کودکان سالم، کمتر است. تجویز روی برای این کودکان باعث بهبود بیش فعالی^۲، واکنش‌های منفعانه و اجتماعی‌گریزی آن‌ها می‌شود.

دست به کار شوید: با مشورت پزشک متخصص تغذیه از مکمل‌های لازم برای فرزندتان استفاده کنید و در رژیم غذایی او از خوراکی‌های سرشار از آهن و روی استفاده کنید: لوبیا، تخم مرغ آب پز، گُرن‌فلکس غنی‌شده با مواد معدنی، سبزی‌جات سبز برگ، نخود فرنگی، لبنیات (روی و نه آهن) و ذرت (برای بچه‌های بزرگ‌تر)

دست به کار شوید: والدینی که به تأثیر این مواد روی رفتارهای فرزندشان مشکوک شده‌اند، می‌توانند با حذف این مواد از رژیم غذایی کودک از این موضوع اطمینان حاصل کنند.

این مواد شیمیایی کدام هستند و در چه خوراکی‌هایی یافت می‌شوند؟

سالیسیلات: در بسیاری از میوه‌ها، برخی سبزی‌جات، ادویه‌ها، چای و افزودنی‌های طعم‌دهنده‌ای مانند نعنای وجود دارد.
گلوتامات: در سوپ‌ها و سس‌ها و اسنک‌های آماده به صورت مونو سدیم گلوتامات^۳ دیده می‌شود. (برچسب روی مواد غذایی را پیش از خرید مطالعه کنید).

آمین‌ها: در پنیر، محصولات دریایی، شکلات و ترکیبات حاوی مخمر یافت می‌شود.

افزودنی‌های خوراکی: برای برخی افراد، افزودنی‌های مصنوعی موجود در مواد خوراکی (رنگ‌ها، نگهدارنده‌ها و طعم‌دهنده‌ها) می‌تواند تأثیرات محرّبی از جمله اختلالات رفتاری به همراه داشته باشد. برای مثال نگهدارنده‌ای به نام پروپیونات کلسیم^۴ که در نان استفاده می‌شود، می‌تواند در کودکان مستعد

کلام آخر

امکان تأثیرگذاری خوراکی‌ها روی رفتار کودکان اهمیت توجه به رژیم غذایی ایشان را بیش از پیش نمایان می‌کند. چنانچه مشکلات رفتاری کودک شما به تغذیه‌ی او مریبوط باشد با رعایت چند نکته می‌توانید شاهد تغییرات مثبتی در او باشید.

اویین گام، تمرکز روی یک رژیم غذایی متعادل با وعده‌های متعدد کم حجم، آب فراوان، میوه و سبزی جات تازه و مواد سرشار از اسیدهای چرب ضروری است.

حذف خوراکی‌های مضر گام بعدی است، تنقلات شکری، خوراکی‌های فرآوری شده، مواد غذایی حاوی نگهدارنده و افزودنی‌ها از این جمله هستند.

استفاده از غذاهای خانگی، مکمل‌های غذایی مناسب و محصولات ارگانیک گام دیگری است که می‌تواند به بهبود رفتار کودکتان کمک کند.

ونهایتاً در موارد پیچیده‌تر با یک متخصص تغذیه مشورت کنید.

منابع:

1. Research update: Food and children's behavior, 2010
www.healthyfoodguide.com.au
2. Behaviour in children: how diet can help, 2010
www.bbcgoodfood.com
3. Does diet affect children's behavior? 2014
www.abc.net.au

اسیدهای چرب ضروری (امگا ۳):

در بچه‌های مبتلا به اوتیسم و اختلال نقص توجه و بیش فعالی سطوح پایینی از امگا ۳ وجود دارد و درمان با مکمل‌های آن موجب بهبود اختلالات رفتاری چون بی‌توجهی، بیش فعالی و واکنش منفعلانه می‌شود. امگا ۳ در کودکان سالم نیز موجب افزایش تمرکز و توجه آن‌ها می‌شود.

دست به کار شوید:

۱. دو یا سه وعده در هفته ماهی‌های چرب (مثل سالمون) و ماهی سفید مصرف کنید.
۲. از کپسول‌های روغن ماهی استفاده کنید.
۳. از تخم مرغ‌های غنی از امگا ۳ استفاده کنید.
۴. گردو را فراموش نکنید.